

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Udrag fra Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 667. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann14val-shoot-idm140708758461520/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

En anden venlig hilsen nåede digteren fra Berlin. Den kom hen under jul fra Henrik Pontoppidan, der selv var i en skilsmis-sesituation og i perioden havde haft sin gang også hjemme hos Drachmann, før han selv nu sad i Berlin.²³ Som vanligt er Pontoppidan snarere tvetunget end uforbeholden, og navnlig nogle afsluttende bemærkninger om sammenhæng mellem Drachmanns varieté-teaterplaner og brygger Jacobsens ølmæcenat virker noget spydske. Men ellers taler Pontoppidan ikke om romanens indhold, men om sin lykkefølelse ved at læse den, især første bind. Han beundrer Drachmanns »Tvangløshed«, den friske skrivemåde. Pontoppidan nævner både med distance og en vis sympati – i hvert fald i forhold til formodet kritik i »vor begavede Presse« – at bogen måske ikke regnes for »god«, hvad enten han dermed mener facil eller hverdagsrealistisk: »at den mange Steder hører ind under »de umulige.« Dette gjorde Drachmann selv nok også for Henrik Pontoppidan, der gav et ubehageligt portræt af ham fra Ulf-siden i sin roman *Lykke-Per's* første par bind (1898) som den omstridte marinemaler Fritjof Jensen, et varmere under hans eget navn i det sene erindringsbind *Familjeliv* (1940).

Hos Pontoppidan stod der altid en puritaner over en dionysiker. Hvad han i sit takkebrev 1890 særlig oprigtigt saluterer for vedrørende romanen, er digterens enorme arbejdsindsats. Han var selv i gang med, hvad der blev til hans første store komposition, trilogien om Emanuel Hansted. Ved fremkomsten af det første bind: *Muld* i oktober 1890 syntes nogle kritikere, at Hansteds store oprørstale mod bourgeoisiet genkaldte Gerhards ved svigerfaderens middag. Det er muligt, at *Forskr.* således har spillet en rolle for Pontoppidans roman, men det er dog to meget forskellige opgør, skønt de begge koster en (mulig hhv. realiseret) ægte-skabelig forbindelse; det er svært at se Hansted-skandalen som en så entydig frigørelse som Gerhard-skandalen.

Hvis man vil kalde Pontoppidans reaktion på *Forskr.* for både berørt og undvigende, så gælder kun den første bestemmelse for en gammel dansk kritiker, som Drachmann mødte 8-9 år senere – i New York, under digterens langvarige Amerika-tur. Det var 1860ernes berømte Clemens Petersen, der under skandaløse homoseksuelle omstændigheder var flygtet fra København 1869 og i